

uměti podle § 31 c. ř. s. nejen advokáta, jenž jest bezprostředním zmocněncem strany vedoucí spor, nýbrž i advokáta, na něhož podle druhého odstavce § 31 c. ř. s. přenesl plnou moc procesní, jemu stranou udělenou, pro jednotlivé úkony neb oddíly řízení jiný advokát, jenž byl bezprostředním zmocněncem strany, jako učinil žalovaný ve sporu Heřmana N-a dopisem ze dne 7. dubna 1925 tím, že přenesl svou přímou plnou moc na žalobce k vedení sporu v Československé republice. Podle § 94 druhý odstavec j. n. mohou na sudišti hlavní rozepře podati žaloby o zaplacení výloh a poplatků nejen zmocněnci procesní, nýbrž i zmocněnci k doručování, tudíž zajisté i substitut přímého procesního zmocněnce může žalovati tohoto, při čemž jest lhostejno, zda v hlavním sporu vystupoval jako substitut jiného advokáta (nynějšího žalovaného), či jako bezprostřední zmocněnec strany; rozhodujícím jest vnitřní mandátní poměr mezi žalobcem a žalovaným a ten byl přiloženou listinou prokázán. Jest tedy příslušnost prvního soudu odůvodněna § 94 j. n., jak správně rozhodl rekursní soud a nemohl proto dovolací rekurs míti úspěch.

Čís. 8484. †

Třebas bylo v soudním smíru stanoveno, že prodatel jest povinen dodat věc do určité lhůty proti zaplacení, jest prodatel zachováno právo, by otálel-li by kupitel s převzetím věci, pokud se týče s placením kupní ceny, postupoval podle čl. 354 a 356 obch. zák. a při setrvalém prodlení kupitele od smlouvy odstoupil.

Nebezpečí, že výzva k dodatnému plnění zasláná doporučeně s úplnou a správnou adresou nedorazí, stíhá liknavou stranu.

Poskytnutí dodatné lhůty prodatelem jest bez právního účinku, nebyl-li sám pohotov k plnění.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1928, Rv II 362/28.)

Žalobce zavázal se smírem ze dne 20. března 1925, že dodá žalované firmě do 15. června 1925 granitový pomník objednaný v roce 1916 proti současnému zaplacení 1600 Kč. Podle tohoto smíru byla žalované usnesením ze dne 21. června 1925 povolena exekuce k vydání náhrobního kamene proti zaplacení 1.600 Kč. Žalobou zadanou na soudě roku 1927, o níž tu jde, domáhal se žalobce proti žalované zjištění, že nárok žalované ze smíru ze dne 20. března 1925 zanikl a odůvodnil žalobu takto: Nárok, nebyv uplatňován, zanikl, poněvadž žalovaná strana porovnanou částku dodnes nezaplatila, náhrobní pomník nežádala a nedala vůbec o sobě slyšeti. Také by bylo, ana cena pomníku stoupla troj- až čtyřnásobně proti původní ceně 1.600 Kč, opožděné uplatňování neloyálním a neslučitelným se zásadami obchodní poctivosti. Žalovaná strana na žalobcovo vyzvání ze dne 7. ledna 1927, by do 20. ledna 1927 s ním vyúčtovala a věc vyřídila, nedala o sobě slyšeti, dopis přišel zpět s po-

známkou, že firma již neexistuje. Nebezpečí toho, zda toto oznámení přijde, postihuje prý stranu žalovanou. Z téhož důvodu také nemohla býti žalobní odpověď podána stranou žalovanou, poněvadž již neexistuje. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Odvolatelka domáhá se žalobou uznání, že nárok žalované na odevzdání pomníku po vzniku exekučního titulu zanikl okolností jej zrušující. Za tuto okolnost považuje odvolatel jednak, že žalovaná po dva roky svého nároku neuplatňovala a tudíž nároku pozbyla, dále, že žalovaná byla v prodlení s placením a žalobce mohl od smlouvy, za niž jest soudní smír považovati, ustoupiti. Tu jest především důležité zjistiti právní povahu soudního smíru. První soud se s otázkou tou neobíral, vycházejí ze stanoviska, že jde o smlouvu a práva a o povinnosti stran co do jejího splnění podle čl. 354 a 356 obch. zák. Stanovisko to jest potud nesprávné, pokud jde o plnění stran. Jak žalobce, tak prvý soud přehlíží, že jde o soudní smír. Jest sice správné, že soudní smír jest smlouvou mezi stranami před soudem sjednanou; přes to však nepřicházejí vůbec v úvahu ustanovení čl. 354 a 356 obch. zák. jak žalobce míní, ani předpisy občanského zákoníka o smlouvě o dílo, jak míní žalovaná, pokud jde o plnění. Předpisy občanského zákona platí jen, pokud jde o platnost smíru jako smlouvy (§§ 1382—1385 obč. zák.). Pokud však jde o práva a závazky stran ze smíru, jsou tyto nezměnitelně pevně stanoveny smírem právě tak jako rozsudkem; vždyť soudní smír jest exekučním titulem. Podle smíru zavázal se odvolatel dodatí žalované pomník do 15. června 1925 proti současnému zaplacení 1.600 Kč žalovanou. Tím bylo jasně stanoveno právo žalované žádati dodání pomníku a její povinnost zaplatiti 1.600 Kč, u odvolatele pak povinnost dodatí pomník, ovšem proti zaplacení tohoto peníze. Jedinou povinností žalované bylo platiti při odevzdání pomníku tento peníz, před odevzdáním platiti nemusila a, pokud odevzdán nebyl, nelze o jejím prodlení mluvit. Žalobce měl do 15. června 1925 lhůtu a právo k plnění, do té doby žalovaná plnění žádati nemohla; po tomto dni má žalobce jen povinnost plniti, kdykoliv žalovaná o to žádá. Jest naprosto bez významu, nevymáhala-li žalovaná svůj nárok dříve a učinila-li tak až po dvou letech. Žalovaná může svůj nárok vymáhati ve lhůtě promlčecí kdykoliv a nemůže tedy býti řeči o tom, že ho pozbyla nevymáhavši ho po dvě léta. Rovněž je bez významu, zda byl žalobce hotov plniti již 15. června 1925 a zda byl pomník tehdy úplně hotov čili nic, pokud se týče zda nebyl hotov 22. července 1927. Žalobce není oprávněn od ujednání soudním smírem smlouveného ustoupiti, má jen povinnost plniti. Chtěl-li se povinnosti té zbaviti, mohl učiniti vhodné opatření, které by mohlo býti považováno za plnění; vždyť podle smíru měl dodatí pomník franko nádraží, stačilo tedy, aby pomník naložil a předepsal dobírku 1.600 Kč. První soud nemusil se obíratí otázkou, zda byl pomník hotov při výkonu exekuce, tím méně byl-li hotov dříve, prováděné důkazy byly pro posouzení věci nerozhodné a důsledkem toho nelze mluvit ani o kusosti řízení, že nebyly prováděny další důkazy o tom, zda byl žalobce hotov plniti, a nemá významu tvrzený rozpor se spisy, zjistil-li prvý soud provedenými důkazy, že nebyl pomník

ještě 22. července 1927 úplně hotov. Ježto nelze mluvit o prodlení na straně žalované, jest také dopis žalobcův ze dne 7. ledna 1927 pro posouzení bezvýznamným a to tím spíše, když v dopisu, kterého ani žalovaná neobdržela, vyzývá ji žalobce pouze k súčtování a nezmiňuje se, jaké opatření hodlá podle čl. 354 a 356 obch. zák. učiniti. Opozdnění ve vymáhání nároku nemělo a nemohlo mít za následek zánik nároku, a rovněž ne nezaplacení částky 1.600 Kč žalovanou, poněvadž nemusila platiti, leč při odevzdání pomníku, t. j. plnění žalobcovu (§§ 8 a 25 ex. ř.). Nenastala tedy žádná okolnost, která by po vzniku exekučního titulu byla přivodila zánik vymáhaného nároku a právem první soud žalobu jako neodůvodněnou zamítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Soud odvolací má za to, že práva a závazky stran obsažené v soudním smíru ze dne 20. března 1925 jsou stanoveny pevně a nezměnitelně proto, že byly sjednány soudním smírem, tedy způsobem, který jest stejně právně účinným jako rozsudek, a že proto nezáleží na tom, že se strana žalovaná splnění svého nároku nedomáhala dříve, že tak učinila až po dvou letech a že naopak jest oprávněna nárok svůj vymáhati kdykoliv ve lhůtě promlčecí. S názorem tím v této všeobecnosti nelze souhlasiti. Z toho, že dotyčná sporná věc byla urovnána soudním smírem, plynou především jen ty důsledky, že smírem byl spor uklizen, že opětnému uplatnění nároku může býti čeleno hmotněprávní námitkou ujednaného smíru a že práva a závazky ze soudního smíru mohou býti vymáhány ihned exekucí. Naproti tomu jest dáti dovolání za pravdu, že soudní smír nemůže býti na závadu tomu, by nedošlo k pominutí závazku v něm obsaženého, nastane-li z důvodů později se vyskytnuvších pro některou ze stran oprávnění ustoupiti od smlouvy pro prodlení strany druhé. Soudním smírem byl až dosud sporný právní poměr upraven tak, že žalující strana má žalované dodati do přesně stanovené lhůty zakoupený žulový pomník proti zaplacení zbytkové kupní ceny. Právní poměr, na nějž se smír vztahuje, jest nepochybně obchodní koupě a na této právní povaze nebylo smírem nic změněno. Podle smíru jest žalobce povinen, dodati pomník do určité lhůty proti zaplacení, není však pochybnosti, že jest žalobce rovněž oprávněn na žalovaném žádati, by v této lhůtě kupní cenu zaplatil. Smluvní zájem na tomto ne příliš oddáleném placení jest samozřejmým a nelze se zajisté o žalobci domnívati, že by měl býti bez ohledu na to, jak se žalovaná zachová, v dodací pohotovosti po celou promlčecí dobu. Na tom nemění ničeho, že žalobce může vésti ihned exekuci na zaplacení kupní ceny (§ 8 ex. ř.); to jest jeho právem, nikoliv povinností a musí jemu zůstatí na uvážení, zda chce tohoto svého primárního práva použití či zachovati se při prodlení druhé strany způsobem v čl. 354 obch. zák. uvedeným, při čemž bylo by v tomto případě zvlášť vytknouti, že žalovaná strana jest cizozemkou a že exekuce musila by býti

vykonána v cizině. Přes soudní smír má tedy žalobce zcela nepochybně právo, by proti druhé straně, otálela-li by s převzetím pomníku pokud se týče s placením kupní ceny, postupoval podle čl. 354 a 356 obch. zák. a při setrvalém jejím prodlení od smlouvy odstoupil. Tímto postupem si žalobce v projednávaném případě snažil sjednat právo k odstupu od smlouvy a postup jeho byl by býval rozhodným, kdyby nebyl ztroskotat na tom, že, jak se v tomto sporu napotom zjistilo, žalobce, chtěje uvést druhou stranu v prodlení smlouvu rušící, nebyl sám ještě pohotov k plnění. Nelze souhlasiti s odvolacím soudem, že výzva, kterou žalobce na žalovanou učinil dopisem ze dne 7. ledna 1927 se stanovením dodatečné lhůty a s příslušnou pohrůžkou, neodpovídala předpisu čl. 356 obch. zák., neboť dopis ten vzhledem na soudní smír vyjadřuje zřetelně, proč se žalobce rozhoduje, a nevadí, že užívá místo výrazu »placení« výrazu »zúčtování« a nevadí rovněž, že dopis nebyl žalované firmě doručen, ano jest prokázáno, že byl na ni s úplnou a správnou adresou doručenež zaslán, takže žalobce mohl předpokládati, že bude řádně doručen a nedoručení jde na nebezpečí žalované. Nižší soudy však zjistily, že žalobce nebyl v době této výzvy a udělené mu dodatečné lhůty sám pohotov k plnění, ježto pomník nebyl hotov, zjištění toto čerpají nižší soudy z té svědky prokázané skutečnosti, že pomník nebyl úplna dohotoven ani při exekučním výkonu, jenž se udál na exekuční návrh žalované firmy dne 22. července 1927. Vytýká-li žalobce tomuto zjištění protispisovost proto, že prý pro ně není podkladu ve spisech, jest v nepravu, ježto okolnost, že pomník nebyl dohotoven 22. července 1927 opodstatňuje zajisté usudek, že nebyl hotov ani před tím, dne 7. ledna 1927. V nepravu jest i s další námitkou vadnosti řízení uplatněnou proto, že nebyl proveden důkaz svědkem B-em a výsledkem stran o tom, že pomník byl v oné době dohotoven, že však žalobce později scházející díly jeho jinam prodal, pokud se týče jinam upotřebil, kterážto námitka ostatně hraničí přímo na svévoli, ježto žalobce důkaz takový v první stolici ani nenabídl a teprve v odvolání nepřipustnou novotou uplatňoval. Nebyl-li tedy žalobce sám k plnění pohotov, jest samozřejmo, že podle zásad poctivosti a víry nelze přiznati právní účinek jeho na žalovanou stranu svého času učiněné výzvě k dodatečnému plnění; nenastal tedy důvod žalobce opravňující k odstoupení od smlouvy a jeho žaloba domáhající se z tohoto důvodu zjištění zániku exekučně vymáhaného nároku byla právem nižšími soudy zamítnuta.

Čís. 8485.

Pozemková reforma.

Význam schvalovací doložky Obvodové úřadovny Státního pozemkového úřadu, že k dalšímu zcizení pozemku jest potřebí až do jeho zastavení, nejméně však po tři roky, souhlasu Obvodové úřadovny.

Souhlas se zcizením musí se vztahovati již na zahájení dražebního řízení, nikoliv teprve na osobu budoucího vydražitele.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1928, R I 826/28.)